

图书在版编目(CIP)数据

藏族修辞学入门/赛仓罗桑华丹著. - 北京:民族出版社,2006

(藏族十明学入门丛书)

ISBN 7-105-05649-5

I. 藏... II. 赛... III. 藏语—修辞学
IV. H214.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第 061127 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.es6.com.cn>

民族出版社照排中心照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

2003 年 7 月第 1 版 2006 年 4 月北京第 2 次印刷

开本:787mm×1092mm 1/32 印张:6.25

印数:2001—7000 册 定价:9.80 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(发行部电话:58130509)

དཔེ་སྐྱུན་གསལ་བཤད།

བོད་ཀྱི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཏེ་བཅུ་ལྷག་རིག་པའི་
 གནས་ཞེས་པ་འདི་ནི་འཇམ་གླིང་གི་རིག་གནས་ཀྱིས་པོ་འདི་ལྷན་ཆ་མེད་ཏུ་
 མི་འུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རིམ་ལྷན་གི་སྐྱུག་སོར་ཚལ་ལས་
 ཚོན་པའི་བཟུན་བཙོས་དང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཚོ་ལྷ་ལུ་ཡོད་པ་རང་རྒྱལ་
 ཀྱི་རིག་གནས་བང་མཚོ་ད་ཆེན་མོའི་ནང་ཏུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོ་ལྷན་ལྷ་ལྷན་
 ལྷན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཇམ་གླིང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་སྐར་ལྷ་ལྷན་དེ་ལྷན་ན་
 རྒྱ་བ་དང་མེ་ཉོག་གི་ཚལ་ན་བརྟུ་དགར་པོ་ལྷན་བཟུགས་པའི་གནས་
 ལྷན་ལྷན་ཡོད། དེར་སྐབས་རང་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དུ་
 བྱིད་ལོག་མི་རིགས་སེ་སའི་སྤྱི་འཕྲོད་རིག་གསུམ་གྱི་ལུ་བ་མཐའ་དག་
 འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ བོད་ཀྱི་སྐྱུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་རྗེ་མང་
 ཡོང་ཞིང་འགྲོ་སྐྱུས་མཆིས། ཡིན་ནའང་རྒྱས་བསྐྱུས་འཚམ་ཞིང་གོ་བདེ་
 བ། སྤྱིར་བོ་འདྲུ་ཞིང་དོན་གསལ་བའི་གཞུང་ཉེར་མཁོ་འོས་འཚམ་རེ་
 ལས་དང་པོ་བའི་སློབ་གཞིར་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན་རྒྱ་ལོ་ཁ་ཚད་གོས་གཏུགས་
 ལྷན་ལྷན་ཡོད། ཚོན་ཆད་པོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་སྐྱུན་མཁན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
 དག་གིས་རིག་པའི་གནས་བཅའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་དཔར་ཏུ་
 བསྐྱུན་ཡོད་ལྟར། དེ་དག་གི་ཚོད་ཏུ་སློབ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་དང་ལྷག་

དཔལ་འཇུག་ལྷན་པ་དག་ལ་མཐོང་བའི་དེ་བཞིན་ཞིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཏེ་
 ཅན་དཀོན་པས། ར་ཚོས་རྒྱལ་འདི་ལ་དམིགས་ཏེ་ཁོད་ཀྱི་རིག་པའི་
 གནས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་དུ་གནས་ལྱེ་བལ་ལ་ནང་བུན་རྒྱན་པའི་མཁས་
 དཔལ་བཅུ་ལ་ཆེད་མངགས་《གངས་རྒྱལ་རིག་པ་བཅུ་ལྔ་ལྟེན་ལྟེ་མིག་》
 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་བཙམས་སུ་བཅུག་པ་ཡིན། དཔེ་ཚོགས་འདིར་
 བརྒྱམས་པས་དེ་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། 《བཙོ་རིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།
 《གསོ་རིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《སྤྱི་རིག་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《ཆོད་མ་རིག་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《ནང་དོན་རིག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《སྐྱུན་རྒྱུ་
 ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《མངོན་བརྗོད་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《སྡེ་བ་རྒྱུར་ལ་
 འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《རྒྱལ་གར་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》 《སྐར་མེས་ལ་འཇུག་པའི་
 སྐོར་།》བཅས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུང་བའོ། ། ལལ་སྤྱིད་སྤྱི་ཞིང་གིས་དཔེ་
 ཚོགས་འདི་ཞིང་ལ་བཞེན་ཅིང་བསྐྱབས་ན་དེ་བའདི་དག་གངས་རྒྱལ་ས་
 རིག་པ་བཅུ་ལྔ་བར་མཛོད་ཀྱི་སྐོར་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེ་མིག་གམ་ལྟེ་བྱུང་རིག་པའི་
 དཔལ་འཇུག་ལྷན་པའི་ལམ་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ར་ཚོར་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

དཔེ་ཚོགས་འདི་ལས་《སྐྱུན་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་སྐོར་།》ཞེས་པ་འདི་ནི་
 སྐྱུན་ལྷགས་ཀྱི་བ་དན་དཀར་པོ་རྩོགས་བཅུར་རྣམས་པར་གཤོ་ཞིང་དབྱེར་ས་
 ཅན་རྒྱུ་ལྷན་པའདི་ལྟེ་མཁས་པར་འབྲིལ་བའི་སྐྱུན་རྒྱུ་སྐོར་འདི་དཔལ་ལོ་
 བསེ་ཚོང་སྐོར་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་མཚན་གཞན་ཚོང་ས་སྤྱི་
 དཔེ་ཚོགས་འདི་སྐོར་གསུམ་ལྟེ་འདོད་པས་བཙམས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་དེ་བའདི་
 འདིའི་ནང་དུ་མཚོན་བརྗོད་དང་རིག་པའི་གནས་བཅུ་ལ་སྐྱོབ་པའི་དམིགས་
 པ་བརྗོད་པས་མཇུག་བསྐྱུས་ཏེ་ཁོད་ཀྱི་སྐྱུན་རྒྱུ་གི་བྱུང་འཕེལ་ལོ་རྒྱུས་

མདོར་བཟུས་དང་། ལྷན་རག་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་ཚུལ། ལྷན་མོང་དང་
 ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ། ལྷན་ས་སའི་རོ་བོ་འཕ་ཁྱད་ཚེས།
 ལྷན་རག་གི་རྒྱན་སེལ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བཟུས་འཚམ་ཞིང་གོ་བདེ་བ།
 ལྷན་བོ་འདུ་ཞིང་དོན་གསལ་བའི་རྒྱན་སྐྱེས་གསུངས་ཡོད་ལྟ་བུ། བོད་ཀྱི་
 ལྷན་རག་ལ་ཚོས་བསམ་འཇུག་འདོད་ཡོད་མཁན་རྗེ་གསལ་དོན་གཉེར་
 རྣམས་ལ་མཚོན་ན་ལྷན་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་ལྷན་གཞིངས་ལྷ་ལྷུང་
 འཇུང་འཇུང་པས་ན། རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་པོས་དགའ་བ་རབ་ཏུ་བཞུགས་
 བས་སློབ་གཞིར་བཞེན་རྒྱུའི་རེ་བ་ནན་གྱིས་ཞུའོ། །

དེ་མིན་རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་པོར་ལྷུང་ལྷུང་ཆེད་ཏུ་དེ་བའི་འདིར་སློབ་
 དཔོན་དབྱེག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚིག་རྒྱན་གྱི་བཞུན་བཅོས་ལྷན་རག་
 གི་མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དགོ་ལེགས་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་
 མཛད་པའི་དཔེ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ས་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱེ་ཏུག་ཅུ་ཙུའི་
 དཔེར་བརྗོད་རང་བྱུང་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་མཁུན་སྐྱེ་ཞེས་པ་གཉེས་གྱིས་
 ལྷུང་བརྒྱན་ཉེ་ལེགས་པར་བསྟོད་ཡོད་དོ། །

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།

ལྷོ་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོའི་ཟླ་ཚེས་བཅའ་པོར།

དཀར་ཆག

མཚན་བརྗོད། ..... (1)

ཕྱི་བའི་གནས་ལ་རྒྱུ་བའི་དགོས་པ་བཤད་པ། ..... (4)

ཞུན་རག་ལ་ཁྱི་རྩེད་འཁྲུག་རྩེད་བཤད་པ། ..... (2 2)

ཞུན་རག་གཞུང་གི་མོ་རྒྱུན་མཛད་པ་བཤད་པ། ..... (3 1)

ཞུན་རག་གི་རྒྱན་གྱི་རྩམ་པ་རྒྱུན་བཤད་པ།..... (7 7)

    རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་བཤད་པ། ..... (7 7)

    རྒྱན་མོང་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།..... (8 2)

    ལྷ་རྒྱན་བཤད་པ། ..... (105)

    གཤམ་མེ་གི་རྒྱན་བཤད་པ། ..... (113)

ཞུན་རག་གི་རྒྱན་སེལ་བཤད་པ།..... (117)

ལྟར་བརྗོད།..... (124)

    ཞུན་རག་མེ་མོང་གི་ཚ་པ། ..... (124)

    མཚུངས་གསལ་གྱི་རྒྱ་མེ་ལའི་དཔེར་བརྗོད།..... (186)

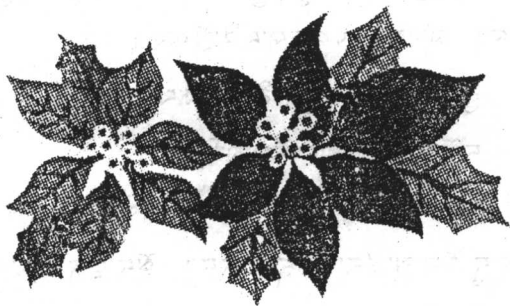
མཚན་བརྗོད།

རང་ལྷུང་ཡེ་ཤེས་འོད་དཀར་རབ་རྒྱས་སའི། །
 ཡིད་འོང་མཚོ་ལས་ལྷུང་བའི་ལྷ་གཞིན་སྐྱོ། །
 དབྱེས་འཇུག་ལྷ་ལྷུང་ལང་ཚོ་སྐྱེག་པ་མོས། །
 ལྷན་ལྷན་དག་གི་བུད་ཚི་མཐོན་པར་སྐྱེལ། །
 གངས་ཅན་རིག་སའི་འོད་འབར་ནམ་མཁའི་ནོར། །
 རྒྱ་ལྷའི་སང་བར་མནལ་ལ་མངོན་ཚུགས་པར། །
 རི་སྐྱེས་སྐྱེ་གུ་ཚོར་བའི་མ་མ་བཞིན། །
 ལྷེང་ལ་གདུང་ཞིང་བརྒྱུད་ས་པའི་རལ་བ་སྐྱེན། །
 གནའ་དུས་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་ཡིས། །
 རིག་སའི་རྣམ་དབང་འཚོ་བའི་བཅུད། །
 གངས་རིའི་ཚེ་ནས་ལྷངས་པའི་སྐྱེན། །
 ལྷག་དར་ཁྲིད་པའི་སྲོང་དུ་སྐྱུང། །
 ལུ་ཡིས་མེས་པོའི་གཅེས་པའི་ནོར། །
 རྣོག་པས་བརྗིས་ལ་མ་མ་ཡིས། །
 མཚི་མ་ཟགས་བཞིན་དུད་མོའི་དབྱངས། །

མགིན་པའི་ཡོལ་སོང་སོང་མིན་པ་ ། །
 རིགས་བཟང་འཕྲོག་ལྱེད་པུ་ཡིན་ན། །
 རྩོམ་ཡིས་རྒྱུ་བཟོས་དམ་ཅི། །
 མཚན་མོར་རྒྱ་བའི་རྩོམ་ཡིས། །
 ཡིད་ལྟེགས་ཤིང་སྐམ་ཚེར་འཛེགས་པའི། །
 འཁྲུལ་ལྟོའི་ལྷན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས། །
 ཐབ་ལྟས་ངག་གི་ངར་སྐྱེ་འབྱིན། །
 དལུས་ལོང་སྐྱིན་བྱའི་འཁོར་ཚོགས་ཅན་ ། །
 མིག་སྒྲོང་ཅན་ལས་ཁེངས་པ་མཐོ། །
 གངས་སྒྲོངས་རིག་པའི་བདེ་མོའི་ཚལ། །
 བཙུན་ལ་ངོ་སྤོང་ལྱེད་བཟང། །
 ཤེས་རྣམས་སྤྱིང་ལ་ཚ་བའི་མ། །
 ལྷན་པས་དགའ་བསྐྱེད་འདབ་སྒྲོང་རྒྱལ། །
 འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྒྲོང་གནམ་གྱི་ལྟས། །
 རང་རིག་བདུད་ཚི་མངར་བའི་རྩར། །
 ཡངས་སྒྲོང་རྒྱུང་བའི་ཤིས་ཚོགས། །
 རིས་མེད་དབྱངས་གྱི་ངར་སྒྲོགས། །
 དེ་སྤྱིར་རིག་པའི་ལང་ཚོ་སྐྱེག་པ་མོ། །
 གངས་སྒྲོངས་གཞོན་ལུའི་སྒྲོ་དང་མཚའ་ཕྱེབ་པས། །
 ལམ་དཔྱོད་སྐྱེན་སྒྲོང་གཡོ་བའི་གར་སྐྱབས་གྱིས། །
 རབ་འབྱུངས་ཤེས་བྱའི་མཐའ་ལ་འདེགས་འཛོག་སྤེལ། །

ལྷན་ལྷན་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པད་མ་དཀར། །
 རོ་མཚར་སྲིད་པའི་རྒྱན་དུ་འཇུག་གོས་བས། །
 གཤམ་སྐྱོན་འཇམ་གྱིང་རིགས་བརྒྱའི་ཙན་པན་དུ། །
 གཡོ་བས་སྐྱོགས་མཚན་རྒྱ་བའི་དཔུང་བ་བཙམ། །
 མེས་པོའི་ཕྱག་རྒྱས་གསེར་གྱི་ཤིང་ཉ་ལས། །
 སར་བ་སར་བའི་ཤེས་རིག་འོད་ཚོན་ཅན། །
 གངས་རྫོངས་པད་མའི་ཚལ་དུ་ཉེར་དྲངས་པས། །
 འཕྲོག་ཕྱེད་ལང་ཚོ་དར་མའི་སྟོབས་ཚལ་རྫོགས། །
 ཚངས་སྲས་དབྱེས་པའི་གཟི་བྱིན་ཚོར་བྱའི་སྤང་། །
 མཁུལ་མཚོས་དོ་ཤལ་རྒྱན་དུ་ལྷན་སྐྱེས་བཞིན། །
 དེ་སྦྱར་སྐྱོན་ཚོག་རྒྱ་ཏུ་འུ་མའི་ཆབ། །
 ལྷོ་གསལ་ན་བའི་བདུད་རྩི་འབབ་ལ་སྤོ། །

རིག་པའི་གནས་ལ་ལྷུང་བའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

ད. ཡང་གནས་ལྷུང་གཞིགས་འཇམ་མགོན་ས་ལྷུང་པ་སྐྱེ་
 ཉའི་ཞལ་ནས།

རང་སྐྱོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་མ་ལྷུང་ས་ན། །
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་རིང་། །
 དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ལྷན་གྱིས། །
 ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱང་ལྷུང་ས་ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས། །
 ཞེས་དང་། མཁས་པ་ལ་འདྲུག་པའི་སྒྲོ་ལས། །
 རྒྱལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པའི། །
 དེ་ལྟར་དེ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་ལྷན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
 གཞན་དོན་ཏུ་ལོག་སྐྱོམ་ཚར་གཙོད་པ་དང་། རྗེད་ལྡན་རྗེས་སུ་འཇོག་པ་
 དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་ཏུ་བྱ་
 བ་ཚོགས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉེས་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྦྱིར་རིག་པའི་
 གནས་དེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་དགོས་ན། རང་ཅག་སོ་སྦྱེ་ལས་བ་

དག་གིས་རང་ཉིད་ཤེས་བྱ་ལ་སྐྱོ་སྐྱོས་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་
མཐའ་དག་ལ་ཚོས་སྤྱད་བྱེད་དགོས་པ་སྐྱེ་མི་དགོས་ཏེ། རི་སྐྱད་ཏུ།

རྒྱ་འབྲས་རྒྱ་བ་མེད་པ་འདི། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱེད་ཚོས་ཡིན། །

མ་བསྐྱབས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཏུ། །

འཕྲོན་རྒྱ་འབྲས་ག་ལ་བདེན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོ་ན་རི་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་ཞེ་ན། རི་
ས་པ་ཉ་གྱིས།

མཁས་གང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཚོ་ན། །

རི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད། །

ཕྱི་བྲག་སྤྱངས་པའི་དོན་ཤེས་པ། །

དེ་ཡང་དེ་ལ་མཁས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་
པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཚོང་བར་ཏུ་ཤེས་བྱའི་
གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་མི་བྱུང་བྱུང་། ད་ལྟ་
ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཙོ་བོ་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ཞེས་བྲགས་པ་འདི་ཐམས་
ཅད་ལ་མཁས་པར་ལྟར་ན་མ་གྱི་པ་རྗེ་ཉའི་མཚན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཚོང་ཅིང་
མཁས་པའི་མཚོག་ཏུ་འཇུག། ཡང་རིག་པའི་གནས་ཕྱི་བྲག་གཅིག་ལ་
སྤྱངས་པ་གནད་ཏུ་སྤྱིན་པ་བྱས་ཏེ་དེའི་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་དེ་

ལ་ཡང་མཁས་པ་ཞེས་བཤད་ཚོག་པར་གསུངས་སོ། ། དེ་ནས་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་དེ་དག་ཀྱང་། རྩོམ་ཚུན་ཚད་ཀྱི་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུང་ཚུལ་མང་དུ་
 ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལྟར་རྣམ་འབྱེད། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ཏུས་འཁོར།
 དབྱིག་གཞེན་གྱི་མཚོད་རང་འགྲེལ། རྩེས་རབས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སློབ་
 དཔོན་རྒྱ་གཞིས་མཚོད་པ་སོགས་ལས་རིག་པའི་གནས་བཙུག་དུ་
 བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པ་དང་། ལྷན་ཕན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་
 ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཚོད་པ་དང་། ལྷེ་བུ་རྩོགས་ལྷེད་སོགས་
 ལས་རྩལ་རྒྱལ་ལུ་ཚ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཏུས་འཁོར་ནས་འབྲུལ་
 འཁོར་བརྒྱད་གསུངས་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བཤད་པ་དང་། དེ་
 དག་ལ་འང་འདྲིན་ཚུལ་མི་འདུ་བ་རྣམས་ཚོགས་ཡོད་མོད། དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དང་། ཚད་ལ། བཟོ། གསོ་བ། བྱང་དོན་རིག་པ་སྟེ་རིག་
 གནས་ཆེ་བ་ལྡེའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་དེ། འཇམ་མགོན་པ་རྩལ་བ་རྩེ་
 ཏའི་མཁས་པ་ལ་འདུག་པའི་སྒོ་ལས།

དེ་ལྟུང་བརྗོད་ཚུན་རྩོག་གེ་དང་། །

འཚོ་བ་སྤྱི་ནང་རིག་ཅེས་བྱ། །

གཞན་ལས་གཞན་དག་རྣམ་བཤད་པ། །

འདི་ལི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྡེ་པོ་འདིའི་ནང་དུ་ཅི་
 རིགས་པར་འདུས་པར་བཞེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། དེར་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་གཙའི་ཚོད་རྒྱུབ་རིག་པ་སྟེ་

སོར་ལྷུང་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དང་། ལྷི་ཚོགས་ཚན་རིག་གི་རིགས་ལྷ་
 ཚོགས་ཀྱང་ཚད་མ་རིག་པའི་ནང་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལྷ་ཚལ། ལྷ་ས་གསུ
 རྟེན་འཇུག་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱི་འདུ་ལྷ་ས་ཀྱི་རིག་པ། ཞིང་ནགས་སོགས་རང་ལྷུང་
 ཚན་རིག་དང་། བཟོ་ལས་ལྷ་ཡང་། འཇུག་ཚས་ཀྱི་རིག་པ་སོགས་བཟོ་
 བ་རིག་པའི་ནང་ཏུ་འདུ་ཞིང་། ལྷི་ར་བཟོ་རིག་པར་ལྷུང་བཟོ། རག་བཟོ།
 ཡིད་བཟོ་བཅས་གསུམ་ཏུ་གསུངས་པས། རང་བཤམ་གཞན་པའི་ཚོས་
 ལྷགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། སྤྱོད་གསོ། སོ་རྒྱུས། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རིག་པ། མི་
 དང་དངོས་སོ་བརྟེན་པའི་རིག་པ་སོགས་ཀྱང་ཡིད་བཟོ་བའི་ཁོངས་སུ་འདུ་
 བ་དང་། སོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་བརྗེས་རྒྱུད་རིག་པ། རྒྱ་དང་།
 སོག་པོ། ལྷི་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། བརྗེས་རྒྱུད་རིག་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ལྷ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བར་འདོད་དོ། ། དེས་ན་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་
 བའི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཞེས་འཇམ་མིང་ཡོངས་ལ་རྒྱུར་ལྷུང་
 གསུམ་པ་འདི། ད་ལྟ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་། མ་ཉམས་པ་མོང་འཕེལ་
 ལྷི་རྒྱུ་ནས་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཐབས་ལ་རང་རིགས་ཀྱི་ན་གཞོན་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་དེ་འབད་དགོས་པ་ནི། རང་ཅག་ལ་
 བབས་པའི་འོས་འགན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། ལྷི་ར་མི་རིགས་གང་ལ་ཡང་།
 རང་རང་གི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གནས། ཡང་ན་
 ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཚོ་བའི་སོམས་གཤིས་སོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བའི་བྱུང་ཚོས་ཤིག་ཡོད་པས། བྱུང་ཚོས་དེས་མི་རིགས་དེ་སྤྱང་རྒྱུ་བྱེད་
 པ་ལས། ཐམས་ཅད་ལྷན་མོང་ཏུ་རྒྱུར་ན་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་ཉམས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། རིམ་གྱིས་རྒྱ་ནང་ཏུ་རྒྱ་ཕོ་བ་ལྷུང་དོ་སོ་སོ་དཔེར་མེད་ཏུ་

ལྷུང་ནས་མིང་ཅམ་དུ་འལྷུང་བར་ངེས། དེས་ན་མོད་རང་གི་སྐབ་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རིག་གནས་ནི། མོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐབ་སྒྲིང་ལུ་ཡུར་ལྷུང་པས།
 རང་གི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་། དཔལ་འཕྲོར་
 དང་། སྐྱོབ་གསོ། ཚན་རིག་འདུགས་སྐབ་སྐབས་ཚུགས་སོ་སོ་ནས་
 དེང་རབས་ཅན་གྱི་འདུགས་སྐབ་ལྷ་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་སྟེ།
 མེས་རྒྱལ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁུལ་དར་རྒྱས་སྐབ་སྐབས་ཚོགས་པ་འལྷུང་
 བའི་བྱབས་ལ་འབད་དཔོས། དེ་ན་བསྐྱབ་པར་བུ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཚོགས་དང་
 དོན་གྱི་འལྷུལ་བ་ཚར་གཙོད་པ་ལ་སྐྱེ་རིག་པའམ་བར་སྐྱོད་རིག་པ་དང་
 གཏན་ཚུགས་རིག་པ། གཞན་ལ་ཐན་ཞིང་རྗེས་སུ་འཇོན་པ་ལ་བཟོ་རིག་
 པ་དང་གསོ་བ་རིག་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་མཁུན་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱམ་པ་
 ཚུན་ཅི་མ་ཐོག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་རིག་གནས་ཆེ་
 བ་ལྟ་དང་། ལྷ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷུང་པའི་སྐབ་ངག་མཚོན་བཟོད།
 རྟེན་སྐྱོར། རྒྱུ་གསུམ། ལྷ་རྗེས་ཉེ་རིག་གནས་རྒྱུར་བ་ལྟ་དང་བཅས་པ་
 ལོ་བཅུ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་ཞེས་བུ་བ་དེ་ཡིན། སྐྱོབ་དཔོན་དཔྱིག་
 གཞེན་གྱིས། གང་ཞེས་ཀྱུན་ལ་སྐབ་པ་གཏན་བཙམ་ཞིང་། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གནས་ཁི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་
 སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། རང་ཅག་སོ་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུས་ཀྱིས་རིག་པའི་
 གནས་བཅུ་འམ་དེའི་གང་ཡང་རྒྱུར་བ་ཞེས་ལ་མཁས་པར་ལྷུང་ན་མཁས་
 པའི་མིང་ཐོབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སྐབ་ཚད་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་
 ལ་མཁས་ན་པུ་ཚེན་དང་། རྒྱུར་བ་ལྟ་ལ་མཁས་ན་པུ་ཚུང་ཞེས་པའི་
 བསྟན་ཀྱང་བྱེད་པར་བྲགས། རིག་གནས་རྒྱུར་བ་ལྟའི་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་

པའི་བྱུང་པར་གྱི་དགོས་པ་ནི།

ཆོག་རྒྱུན་ཤེས་ན་སྟུན་རག་ལ་མི་ཚོངས། །

མཛོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་ཚོངས། །

རྣམས་གར་ཤེས་ན་སྤྱད་རིགས་ལ་མི་ཚོངས། །

སྡེ་བརྒྱུར་ཤེས་ན་ཆོགས་བཅད་ལ་མི་ཚོངས། །

ཆོས་རིག་ཤེས་ན་ཤར་ས་ལ་མི་ཚོངས། །

ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། ལ་ལས་རག་རྒྱུན་མ་དག་པའི་བཤད་རྒྱུན་འབྲམས་པ་ལས་སྟུན་རག་ཤེས་ན་ཆོག་རྒྱུན་ལ་མི་ཚོངས་ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་ནི་རྒྱ་འབྲམས་མོ་ཚོག་ཏུ་སྤྱད་པས་མཁས་པ་དག་མི་བཞེད་དོ། །

སྡེ་བརྒྱུར་ཤེས་ན་ཆོགས་བཅད་ལ་མི་ཚོངས་ཞེས་པ་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཡི་ལེའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ལེགས་སྤྱད་སྤྱད་གྱི་ཡི་ལེའི་སྟེང་ནས་ཆོགས་བཅད་ཚམ་ཚུལ་དབྱེར་གྱི་ཡི་ལེ་བཤར་བ་ཡིན་དང་། ལྷི་མོ་བཤར་ཞིང་མི་མཉམ་པ་ལ་རྗེ་ཉི་ཞེས་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པའི་རྒྱལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡི་ལེ་སྡེ་ཡང་སྡེ་ལ་ནས་སྤྱད་དགོས་པས། རྒྱ་གར་པའི་སྟུན་རག་གི་ཆོག་ལ་ཡི་ལེ་སྡེ་ཡང་གི་སྤྱི་གུ་ཡུགས་སྡེ་བརྒྱུར་སྤྱད་ཏུ་མ་སོང་བ་དང་། རལ་གསོའི་སྤྱད་མཚམས་སོགས་མ་འགྲུབས་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཡི་ལེ་ལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས། སྟུན་རག་གི་སྤྱོད་བཅུའི་ནང་གི་སྡེ་བརྒྱུར་ཉམས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན། རང་རེ་ཤོད་གྱི་ཡི་ལེ་ལ་སྡེ་ཡང་གི་བྱུང་པར་བྱས་མེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་པའི་ཡི་ལེ་དང་ཤོད་གྱི་ཡི་ལེ་གཉིས་མི་འདྲ་བས་ལྷ་དཔེ་སྟེ་འགོ་བརྒྱུར་བྱ་མི་ཏུང་། འོན་ཏུང་། ཤོད་ཡིག་གི་མིང་གཞིའི་ཡི་ལེ་ཅམ་གཞིར་བཟུང་ནས།

འཕགས་ལུལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཚུགས་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་སྐྱབ་ཚོགས་སྐྱབ་དག་
ལེའུ་གསུམ་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་འོད་གྱི་མཁས་པ་ལ་སྐྱི་ལྷན་ལྷན་གྱིས་འགྲི་
པའི་སྐོལ་ཚུགས་ཡོད།

སྐྱོས་གར་ཤེས་ན་སྐྱད་རིགས་ལ་མི་ཚོངས་ཞེས་པ་ནི། སྐྱབ་ཚང་
འཕགས་ལུལ་དུ་སྐྱོས་གར་གྱི་དུ་ཚོ། ལྟའི་ཆས་སུ་ལྷགས་པ་ལྷན་ལྷན་གྱིས་
སྐྱི་ཉའི་སྐྱད་གྱིས་གཏམ་སྐྱ་ཞིང་སྐྱ་ལེན་པ་དང་། མིའི་ཆས་སུ་ལྷགས་པ་
ལྷན་ལྷན་གྱིས་ལུལ་དུ་ལྷན་པ་མ་ག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱང་ལྷོར་གྱི་མིའི་སྐྱད་དེ་
པ་གྱི་ཉའི་སྐྱད་དང་། ཅོ་འདྲི་བ་དང་། གཏམ་བརྗོད་སོགས་སལ་ཆེར་
ལ་ལྷན་ཆག་གི་སྐྱད་དང་། འཕྲུང་པོ་རོ་ལངས་སོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་ཆས་
སུ་ལྷགས་པ་ལྷན་ལྷན་གྱིས་ག་ཟའི་སྐྱད་དུ་སྐྱ་ཞིང་སྐྱ་ལེན་པ་སོགས་རིགས་
གང་གི་ཆས་སུ་ལྷགས་ན་དེའི་སྐྱད་གྱིས་སྐྱ་བ་དང་སྐྱ་ལེན་པ་སོགས་ལྱེད་
དགོས་པ་སྟ། སྐྱད་རིགས་དེ་དག་མ་ཤེས་ན་དེའི་སྐྱོས་གར་གྱི་མི་ལྷན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ལྱང་། རང་མེད་ལུལ་འདི་དག་གི་སྐྱོས་
གར་པ་ལྷན་ལྷན་གྱིས་སྐྱེགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་རིགས་ལྱི་སྐྱོས་གར་སྐྱ་ཚོགས་འཁྲུབ་
པ་ལ། ཆ་མི་མཚུངས་པའི་ཡ་མ་ལྷན་མང་དུ་འདུག་པར་སྐྱང་བས་སྐྱོས་
གར་ཤེས་ན་སྐྱད་རིགས་ལ་མི་ཚོངས་ཞེས་པའི་བ་སྐྱད་དེ་མི་འོ་བ།

མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་ཚོངས་ཞེས་པ་ནི། མངོན་བརྗོད་
ཅེས་པ་ཚོས་གང་དང་གང་གི་འཕྲུང་ལྷན་སལ་དེའི་སོ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་
ནས། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་དབང་
གིས་ཚོས་དེ་ལ་མིང་དེའི་བ་སྐྱད་བཏགས་པ་སྟེ། ཚོས་གཅིག་ལ་མིང་མང་
པོ་བརྗོད་པ་དང་། མིང་གཅིག་དོན་མང་པོ་ལ་འདུག་པ་སོགས་སྐྱོན་པ་